

Název: J 5,1-9

Datum: 30. srpna 2015

Kazatel: Filip Čapek

Místo: Třebechovice

Vstaň, vezmi své lože a chod'! Tato věta je jednou z nejznámějších v evangeliích. Je to jasné a přímé. Třikrát rozkazovací způsob: *vstaň, vezmi a chod'*. Tři vykřičníky na cestě k uzdravení a jinému životu. Ta velká událost má své místo i čas. Evangelista Jan si dává záležet, aby to bylo zřejmé. Vše se stalo při židovských svátcích v Jeruzalémě, kam přichází i Ježíš. Bližší určení je, že jde o nějaký rybník u Ovčí brány. Asi je to známé místo, dobré k uzdravení, protože tam polehávají různí nemocní, chromí, slepí, ochrnutí. A když se začne voda vařit a bublat, všichni se snaží rychle být co nejbližší a rychle využít chvíle k uzdravení... Jde o osvědčené místo, navíc i název nejspíš mluví jasnou řečí: Bethesda prý znamená dům nebo místo milosti. Proto se tam uchylují všichni, co je něco trápí. A pak se děje něco jiného, než by se čekalo. Milost přichází z jiné strany.

První věc, co na zprávě evangelia zarazí, je, že Ježíš mění zdroj uzdravení. Není to starověký léčebný průmysl, zázračná voda a lázeňský rezort, co dodává chybějící energii, ale obyčejné slovo! Vstaň, vezmi své lože a chod'. Anebo také, nech rybník rybníkem, strč lehátko do kouta a běž. Další věc se týká času, kdy se to děje. Je to o židovských svátcích, navíc v sobotu, kdy se, jak Jan nezapomene připomenout, nemá nic dělat. Někteří se nad uzdravením nemocného pohoršují, protože se stane o sobotě, navíc o svátcích. O něco dále v textu Ježíš odpovídá kritikům a š'ourům jasně a stručně: *Můj Otec pracuje bez přestání, proto i já pracuji*. K tomu není co dodat, a tak se vraťme zpět k uzdravenému.

Kdo to byl, nevíme. Je to ale někdo, koho si Ježíš v jeho utrpení všímá. Jeho nemoc trvá celých neuvěřitelných třicet osm let! Možná od narození, možná později, ale je to celá věčnost. Přesto stále věří v uzdravení, pobývá v blízkosti blahodárného vodního zdroje a čeká. Jeho čekání ukončuje otázka, *chceš být zdrav?* Na ní nemocný neodpovídá, že chce. Ježíšovi se dostane zdůvodnění, proč to nejde. Ten člověk nemá nikoho, kdo by ho do vody donesl... Vlastně je tam, když to vezmeme do důsledku, zbytečně. Sám, bez pomoci, blízko domnělému zdroji uzdravení. Možná jen dožívá anebo čeká na zázrak.... A ten přichází. Odjinud, nečekaně, náhle... Přichází Kristus, nemocného oslovuje, jeho tři příkazy pomáhají: Nemohoucí povstává, hází své lůžko za hlavu a vychází do nové skutečnosti... To je dobrý konec, ze kterého si mi máme brát ponaučení. Ale teď jaké? Že je lepší než voda z Rokole nebo jiného vyhlášeného pramene zdravá touha po zdravém těle a duši? Že je každá léčba, léky, procedury a lékařské předpisy nanic? To asi zas až tak úplně ne.

Začneme věkem nemocného. Táhne mu na čtyřicítku, nebo už je mu i trochu víc, takže to má, jak se říká ,za pár'. Janův příběh dokládá, že ,zabrat' jde i na domnělém konci života. Průměrný věk prý byl nižší, ale o tom se vedou velké debaty, protože do výpočtu hodně mluvila velká úmrtnost dětí. To nás ale nemusí zajímat. Představme si, že nemocnému je

skutečně oněch 38 let, tedy jen dva roky do čtyřicítky. Ta *neznamená* jako dnes, že člověk je v polovině života nebo poločase přirozeného biologického rozpadu. Znamená to, že se blíží oněch symbolických čtyřicet, pro které si Bible vyhraňuje speciální funkci: Je to číslo, které by se dalo opsat asi tak, že čeho je dost, toho je až příliš. Čtyřicet let putuje Izrael z Egypta za svobodou do Zaslíbené země, čtyřicet dní kdekdo v Písmu prožívá to či ono... postí se, čeká, ale třeba také čtyřicet let kraluje tu dobře, ale někdy zase tak, že druzí jen trpí... Našemu nemohoucímu je téměř čtyřicet, takže už moc času nezbyvá. A tak přichází Ježíš a tři slova mění dosavadní život, anebo spíše živoření, v něco jiného. Jeho první příkaz *vstaň*, je klíčový. Toto slovo (ἐγείρω znamená v jazyce Nového zákona také *probud' se, vzbud' se, povstaň, tak sakra, probe se...* Nebud' přece jako Lazar...! I když i toho, jak víme, Kristus nakonec pozvedá ze smrti k životu...

Sestry a bratři, připusťme, že se zde v náznaku dotýkáme samotného zázraku vzkříšení. Že je někdo mrtvý nemusí určovat jen EKG, když je na nule a operující nemůže konstatovat než, že nastal přes všechny snahy exitus. Mrtvý může být člověk i zaživa, když se podá a podlehne strachu ze života, uzavře se do sebe, obežene se plotem rádoby pevných jistot. Utéct se dá i do nemoci, ve které je nakonec bezpečno, protože je to jistota, že nic *nikdo* a *nikdy* nebude chtít. Možná to nebyl případ našeho člověka, ale představme si to. V Janově evangeliu se píše doslovně, že rybník Bethesda měl pět sloupořadí (πέντε στούς ἔχουσα), takže nešlo o žádný vesnický ‚bahňák‘, kam se jednomu ani nechce. Mohlo jít, a asi i podle všeho šlo, o pěkné zastřešené římské lázně, kam nepršelo, nefoukalo a bylo se tam na co dívat. Byli tam zajímaví lidé a jeden se tam třeba i dozvěděl horké novinky z Jeruzaléma a okolí.

Druhý a třetí Ježíšův příkaz posunuje uzdraveného dál. Vlastně on asi ještě úplně zdravý není. Teprve se probral, povstal, nejistě postává na dřívě nepoužívaných nohou, pohupuje se na místě a neví, co dál. Je třeba hodit pryč lůžko a jít. Z jistého místa u vody a ve stínu do nejistoty těla i duše. Co přinesou nové možnosti? Zvládne to? Je dost možné, že ano a stejně tak, že ne... Je jako vězeň, co se ocitá na slunci před kriminálem... Je více cest, zpět i dopředu. Dá se utéct znovu do nemoci, jde znovu rozložit lůžko, lehnout si a čekat... Ale teď na co? Na smrt těla, duše a ducha?

O uzdravení v Bethesdě by se dalo přemýšlet dál. Jenže pomyslná kamera, co vše sledovala, se zaměřuje jinam. Co uzdravený dělal, to se už ví. Že to byl Kristus, kdo vytáhl nemocného z jeho rozpoložení nebo lépe snad ‚rozpoležení‘, to se také ví. Nyní se dostáváme na světlo Božího zájmu my. A tak otázka zní: Co my? Vidíme přicházet Krista k nám. Uslyšíme ho? Třeba se bude ptát podobně. Postaví před nás naše různě usazené a uležené životy, ať už si je budujeme na té či oné jistotě. Je to On sám, kdo si pozastaví nad naší pohodou a pronese svá tři slova: Vstaňte, vezměte, co máme, odložte, co nepotřebujete a jděte... A tak tedy, vstaňme, hod'me zbytečné a zbytnělé za hlavu a jděme... **Amen.**